

ብቋንቋ ሳሆ ዝተደርሰ ግጥሚ

እዙ ኣብ ታሕቲ ተፃሒፉ ዘሎ ግጥሚ ቅድሚ ብዙሕ ዓመታት ኣብ ‘ካሰት’ ተቀሪፁ ካብ ሰብ ናብ ሰብ እናተመሓላለፈ ክሰማዕን ቀልቢ ብዙሓት ክስሕብን ዝፀንሐ ግጥሚ ኢዩ። ደራሲ መን ከምዝኾነ ክፈልጥ ፈቲነ እገሌ ከይኮነ ኣይተርፍን ኣይፋሉን እገሌ ኢዩ ዝኾነውን እናበለ ግምቱ ዝገልፅ እምበር ብርግፅ ዝፈልጥ ሰብ ዛጊት ኣየጋጠመንን። ዝኾነ-ኾይኑ እቲ ግጥሚ ሎሚውን ጠቓሚ ኮይኑ ስለዝተርኣየኒ ኣብዙ ‘ድረ-ገፅ’/‘ውበሳይት’ እዙይ ኣውፅኦ ኣሎኹ።

እዙ ግጥሚ’ዙይ ትሕዝቶኡ ጥራይ ዘይኮነስ ልምምድ ንባብ ቋንቋ ሳሆ ንምግባርን ሐድሓደ እናተረሰዑ ዝኾዱ ዘለዉ ቃላት ሳሆ ንምፍላጥንውን ጠቓሚ ኢዩ።

ብቋንቋ ሳሆ ምፅሓፍን ምንባብን ገና ልሙድ ስለዘይኮነ ብሓደ ዓይነት ፊደል ዘገገሞ በኻልእ ኣልፋብት ምእንቲ ክፍትን ንቱ ግጥሚ ብፊደል ግዕዝን ብኣልፋብት ሮማውያንን እፅሕፎ ኣሎኹ። ብክልቲኡ ፊደላት ዝፀሓፍኩሉ ካላኣይ ምክንያት ቋንቋ ሳሆ ብኣየናይ ፊደል ወይ ኣልፋብት ብዝበለፀ ከምዝንበብ ኣንበብቲ ልምምድ ንክገብረሉውን ኣዩ፤ ስለ’ዙይ ብዙ ኣጋጣሚ’ዙይ ኣንበብቲ ምምዕባል ቋንቋ-ሳሆ ብዝምልከት መፅናዕትን ርእይቶታትን ናብዙ ድረ-ገፅ እዙይ ክልእኹ ይዕደሙ።

እዙ ግጥሚ’ዙይ እንክፅሕፍ ዘዘውተርክዎ ኣጠቓቕማ ሓድሓደ ፊደላት ወይ ኣልፋብት ከምዙ ዝኾተል ኢዩ። ብኣልፋብት ሮማውያን ክፅሕፍ ከሎኹ ከም ኣድመፅቲ ፊዳልት (vowels) ዝተጠቀምኩለን ናይግድን A, E, I, O, U ኢዩን፤ ኣደማምፃኣን ከዓ ናይ ላቲንን ጥልያንን ኣደማምፃ ዝተኸተሰ ኢዩ። ምእንቲ’ዙይ፡- አ = E/e, ኡ = U/u, ኢ = I/i, ኣ = A/a, (ኤ = Ie/ie), እ = Ē/ē, ኦ = O/o ይንበቡ።(ኣስ. ብግዕዝን ኣምሓርይናን አ ብኣልፋብት ሮማውያን = E ዘይኮነስ A ተብሂሉ ይንበብ።)

ቋንቋ ሳሆ ብዙሓት ዝሰሓቡ ቃላት ስለዘለዎ እቶም ኣድመፅቲ ፊደላት ብድርብ ዝፀሓፉሉ ዝይ ውሑድ ኣይኮን። ኣብነት፡- ባዶ = baadho, ኮማ = kooma, ኒና = niina, ቲማር = tuumar። ሓድሓደ ግዜ እቶም ኣድመፅቲ ፊደላት ብተኻታታልነት ሠለስተ ግዜ እውን ይፀሓፉ ኢዮም። ኣብነት፡- ቶፖሪም = too’orem፣ ገፅ 12፣ ሳፖሊና = sa’oolina ገፅ 15 ተመልከት።

ኣብዙ ግጥሚ’ዙይ ኣድመፅቲ ፊደላት U, I, A, O ከምቲ ኣብዙ ላዕሊ ተደሚፀን ከምዘለዎ ተፃሒፊን/ተደሚፀን ክትረኽቡ እኹም። ይኹን ድኣምበር ኢ(ግዕዝ) ተሳሒቡ ክድመፅ ከሎ E ክልተ ግዜ ኣብክንዲ ምፅሓፍ ካልእ ብዝሓሸ ንቱ ድምፂ ዝገልፅ ድርብ ፊዳል ላቲናውያን ማለት Æ/æ ተጠቂመ ኣለኹ። ኣብነት፡- ዓሊተና = ‘Allitæna, በሮይታ = Bæroyta ተለም = tælem, ተኪሒና = tæki’hina ወዘተ.

ኣደማምፃ ሳድስ ፊደላት ኢን ፅ ዘሎውን ፊደላት ዝሓዙ ቃላት ብኣልፋብት ሮማውያን ንምድማፅ Ē/ē ተጠቂመ ኣሎኹ። ኣብነት፡- ማዕቢኖ = Ma’ëbino, ገራዕና = gerra’ëna.

ቐ ዝበሃል ፊደል-ግዕዝ ብፊደላት ሮማውያን ክፀሓፍ/ክድመፅ ከሎ Q/q ዝበሃል ፊደል ይፀሓፍ። ኣብነት፡- ቅዳሰ = Qëdase, ቆሞስ = qomos.

ጠ ዝበሃል ፊደል ንምድማፅ ኣብዙ ፅሑፍ’ዙይ Th ተጠቂመ ኣሎኹ። ኣብነት፡- ጣሒር = tha’hiir.

ጸ/ፀ ንምፅሓፍ ከዓ Ts ተጠቂመ ኣለኹ። ኣብነት፡- ገሎት = tsalot, ጊራዕ = Tsira’ë.

ኣብ ቋንቋ ግዕዝን ካብ ግዕዝ ተወሊደን ዝበሃላ ቋንቋታትን (ትግርይና፣ ኣምሓርይና ወዘተ.) ዘየሎ ድምፂ/ፊደል-ሳሆ፣ ንኣብነት ከም ኣብ ዳውሃን፣ ዳዎዳ፣ ዳውደና፣ ክፅሕፍ ከሎኹ ኣብ ተርታ ፊደላት

ግዕዝ ዘየሎ ግን ኣብ 'ኮምፒዩተር' ዝርከብ **ጂ** ተጠቒመ ኣለኹ። ብ'ዛ ፊደል'ዚኣ ዝድመፃ ቃላት ሳሆ ብፊደላት ሮማውያን ክፅሕፍ ክሎኹ ድማ DH/dh ተጠቒመ ኣለኹ። ኣብነት፡- ዳውሃን = Dhawhan, ዳዎዳ = Dhawoda, ዳውደና = Dhawdena (dhawu-dena)።

ዳባይቶ፣ ዳጋ፣ ዳባ ዝኣምሰሉ ብግዕዝ ዘየሎ ኣደማምፃ ዘለወን ቃላት ሳሆ ክፅሕፍ ክሎኹ ግን **ደ** ዝበሃል ፊደል ቋንቋ-ግዕዝ ተጠቒመ ኣለኹ። ብፊደላት ሮማውያን D/d ምዃኑ ኢዩ፣ ኣብነት፡- ዳባይቶ = Dabayto, ዳጋ = daga, ዳባ = daaba.

A ዝበሃል ኣድማዒ ፊደል ሮማውያን ከም ናይ ግዕዝ ፊደል **O** ክንበብ ኣብዝግበአሉ ቦታ ኣብ'ቲ ከም **O** (O - ዖ) ክድመፅ ዝግባእ ፊደል እዙ ' ነጥቢ'ዙይ ኣንቢረ ኣለኹ። ንኣብነት፡- ዓሲምባ = 'Aassimba, ሳብዓታ = Sab'aata, ዓርጋይና = 'argayna, ዒሊላ = 'ilila ወዘተ.

H/h ከም **ሐ** (ሐ-ሐ) ክድመፅ ኣብዝግበአሉ ቦታ እውን ከማኡ፣ ኣብነት፡- ሓላልታ = 'halalta, ሓናነ = 'hanane, ሓን = 'han,

ኣብ ሓደ ቃል ሳሆ ተፀቒቲ ክንበብ ዝግባእ ተደማዒ ፊደል ምስዝህሉ ንቲ ቃል ብፊደላት ሮማውያን ክፅሕፍ እንከሎኹ ንቲ ከፅቐጥ ዝግቦኦ ፍደል ክልተ ግዜ ፅሒፊ ኣለኹ። ኣብነት፡- ኣባ = abba, ዓዳጋ = 'Addaga, ዓሊተና = Allitaena, ሩማ = rumma, ሱመ = Summe.

ክልተ ቃላት ኣላጊብካ ከም ሓደ ክፀሓፍን ክንበብን ከሎ ኣብ ማእኸል'ቲ ቐንዲ ቃልን እንካብ ተደራቢ ቃል ሓፂሩ ዝመፀ ክፋል ቃልን፣ (ንምሳሌ ንሱ እውን ዝነበረ ንሱ'ውን እንክኸውን)፣ ከማኡ እውን ኣሉታዊ ትርጉም ዘለዎ ቃል ክፅሕፍ ክሎኹ ኣብ መንጎ እቲ ኣሉታውነት ዘመልክት ፊደል/ቃልን እቲ ቐንዲ ቃልን (ንኣብነት ማ/ma ከም ኣብ ፣ ማ'ታብሪሰ = ma'tabrise, ማ'ማሕታ = ma'ma'hta፣) እዙ ' ነጥቢ እዙይ ኣንቢረ ኣለኹ። ከማኡ ከዓ ብቋንቋ ሳሆ ከም ቅድመ-ጥብቆ ወይ ድሕረ-ጥብቆ ኮይኖም ምስ ሓደ ቃል ብምውህሃድ ተውሳኩ-ግሲ፣ ዋንነት፣ መስተዋድድ ወዘተ. ዘመልክቲ ቃላት ወይ ፊደላት ምስ ቐንዲ ቃል ክሕወሱ ከለው እዙ ' ኣብ ላዕሊ ዝተመልከተ ነጥቢ ተጠቒመ ኣለኹ። ኣብነት፡- ኦል/el (ኦል'ኡጉሰ = el'uguse)፣ ካ/ka (ካ'ላብሂኖ = ka'labhino)፣ ኮ/ko (ኪራዕኮ = Tsira'ë'ko)፣ ኦክ/ak (ኦክ'ታኪሰ ak'takkise).

ክልተ ንንበይኖም'ውን ርእሶም ክኢሎም ዝፍለጡ ኣስማት ከም ዳግዓ፣ ሶይራ ወዘተ. ምስ ካልእ ቃል ተሓዊሶም ሓደ ናይ ተፀውዖ ስም ዝኾኑሉ ግዜ ኣብ መንጎ እቶም ክልተ ዘተፈላለዩ ኣስማት ሕንፃፅ ኣንቢረ ኣለኹ። ኣብነት፡- ጉራለ-ዳግዓ = Gurale-Dagë'a ፣ ሶይራ-ኮማ = Soyra-kooma, ወዘተ.

(ግርማይ ተስፋጎርግስ)

ኒና ኒባዶ Niina Nibaadho

ኒና ኒባዶ ፣ ኒና ኒባዶ

ዪዋዩ አዲገዋይታዋ

አሠሪታ ራዕታዋ፣ ዲንዳዋ

አ.ንኮሀ፣ ተለዋ፣ ተ'ኪሒናዋ

ባዶ ኪኒክ ኡማኒሚህ አዋ።

ጋማይ ያ ሐድ ተሚላ

አጋና ጉባህ ባላሲ አል'ሳወላ

ዳምታ ለ ኪምቢሮ ከ አሉላ

አፍጋራ ኒ ባዶ፣ ሱላ

ዳፎ ሂን ቦላል ከ ካላ

ተ ዳዩ ሓንካዳ ባሊህ ቢልቢላ

ተ ሚጋዕ አፋራል መሐላ

ዓለም ታደረ ላብሃ አላ።

ሚድጋኮ ዓሲምባ ታሱለ

አራዕ-ኮማ ጎሩህ ለ

ያሆ-ዳጋ ተ ማሳንጋለ

መፀ ማሳንጋለ፣ ሚኒኮማ ማጥቂዕክ ለ

ቂልዋኮ ሶይራ-ኮማ ተ'ታኪዊለ

አይሮ(ት)-ማሓኮ ዳምባኮማ ሞሩህ ለ

ሳራጉምቢ ተ አይሮህ ቱማር ለ

ዳምሒን ዓውዳኸ ኪምቢሮ ጎቦኸ ማሓዶህለ Dam'hin'Awda'ke kimbirro goobo'ke ma'haadoh le

ሞሲኮማ የኒህ ሉባክ ሓካለ

Niina Nibaadho, Niina Nibaadho

yiwaye adigewaytamo

esserita ra'etamo, 'indamo

inkoh, tælemo, te'ki'hinamo

baadho kinnik ummanimih amo.

gamay ya 'hodh tæmila

agana gubah balasi el saawæla

dhamta le kimbiro ke alluula

afgara ni baadho, suula

dhafo hin boolal ke kalla

tæ dhayi 'hankadha balih bilbiila

te miga'ë affaral me'hæla

'aalem taddere labha æla.

midga'ko 'Aassimba taasule

Ara'ë-kooma goruh le

Yaaho-daga tæ masangale

m'e masangale, Minikooma mathqi'ëk le

qilwako Soyra-kooma te'takiwwile

ayro-ma'ha'ko Dambakooma mooruh le

Saragumbi te ayroh tuumar le

Dam'hin'Awda'ke kimbirro goobo'ke ma'haadoh le

Moosikooma yænih luback 'haakale

ማዕቢኖ ከ ዑንዱፊ ሱንኩህ ለ

አዶሐ ኢሮብ ሚደ ለህ ዒልመ ለ

ሶዳ ማሪ ፍኩታም ተ ያካለ።

አራዕ ሱዳል ሓን አክ'ሩክፍኩታ

ሒያው ማኪይ ካርዋ አክ'ሓይተህ ሓብታ

ሐድ ከ ዓይሶ አንዳዲክ ኤልማርታ

ዓሲምባይ ይዋይ ኢላልታ

ዒሊላ፣ ሳሪዳ ከ ኦላዓህ ጋማይታ

ባር ለለዒህ ኪሚስ ታ ማኩራይታ

ሓጋይ ካርማህ ጉርተም አክ'ሣሪታ

ሳቡብታህ ጉንደጉንደል አክ'ኦብታ

ተ ታብሶል ሙዳ ሳብዓታ

ተን አርማን ማቦዳይታ ማሎይታ

ተን ላብሃ ራሕሠ ዋይተህ ማዓባርታ

ኢፊሳ ቡርጉደ አል'ዲሪሪታ

ፊንኩህ ኢጊድ ሳይዮ ፍማህ አልቢልዒታ

ዓርጋይና ባሊህ አፋራል ሰልታ

ዓሲምባህ ዋዳና ዩ ሳብዓታ።

ናብዐል አዎ ከ ዳውሃና

ፋናድ ረዳ ከ ማካባና

ጋድዋል ለሙን አክ'ለሙና

ዱዱባል ቃርሳህ አክ'ገራዕና

ኡሊል ሪግደህ አክ'ሱንኩስና

ካልዋድ አክ'ጊሪስናህ ሳጋናል አክ'አሰኒና

Ma'ëbino ke 'unduufe sunkuh le

Adoo'ha-Irob midhe leh 'ileme le

sodha mari rukutam tæ yakkale.

Arä'ê suddal 'han ak'rukruukuta

'hiyaw makiy karwa ak'hayiteh 'habta

'hodh ke 'ayso andhadhik elmarta

'Assimbay yiway illalta

'ilila, sariida ke oola'ah gamayta

bar lelle'ih kimis ta makurrayta

hagay karmah gurtem ak'saritta

sabubtah Gundægundel ak'obta

te tabsol muddha Sab'aata

ten erman ma'boddayta ma'luyta

ten labha ra'hse wayteh ma'abarta

ifissa burguude el'diriirigita

figgonuh iggid sayyo rummah el'bil'itta

'argayna balih affaral selta

'Assimbah wadana yi Sab'aata

nab'el Awo ke Dhawhana

fanad ræda ke makaabanna

gadwall læmun ak'luumunna

duduubal qarsah ak'gerra'ëna

ulil rigdoh ak'sunkusna

kalwad ak'giirisnah saaganal ak'asæninna

ዳቡሉህ ኢጊድ ዳባ-ራባና

ዲሊላህ ሱንኩሳ ላኦ ዐሪና

አዎ ከ ዳውሃን ማቢያይሲና።

ሑንሱሱተ ማራጉምቢ'ጋለ

ኢፊሳ ዓሳ ቡረ ሳራህ ለ

ዓዳል ኒ አቡራ ዛጋብላል ለ

ኒ ላቲህ አሰንቶ ጊራርሮባል ለ

ሲቢዳ የኒህ ጋብቱት ሠፈር ጋለድ ለ

ሑዲዳጋ ከ መዐፋላለ

ፋርሓታ ሳየቶ ከ ጎምቦለ

ዲላለ ባሊህ ሳቡብታ ባርማለ

ተን ሳና ፍማኮ አዳ ለ።

ዓይጋይ ዩዋየ ዳምሑን ዓራ

ሚራይ ከ ዓደላው አልማወራ

ማዓጋ፣ አንዳዲክ ማራ

አምሱሉገ ዋይታ ረዶን ኢራራ

ኒዲባም ሳባዓህ ዋካራ

ካብ ኢሰም ኪሒና ማንጋራ

ዊኒክ ማራ ማባካራ

ዓይጋይ ዩዋየ ዳምሑን ዓራ።

ማድዓ የኒህ ኪንኪንታይ ማንታቦ

ዳግዲ ጎሮን ከ ላዲን አይዳቦ

ተን ጉሉብ ከ አጋዳ ኢዩ ያክላቦ

ኢንጊዲዳል ማረና አክ'ማንታቦ

ዳካኒ ዓልባይ ከ ዓሳካቦ

dabuluh iggid Dambbarabæna

‘ililah sunkussa laa’ærina

Awo ke Dhawhan ma'biyaysinna

‘hunsuusute Saragumbi’gale

ifissa ‘asa buure sarah le

‘aadal ni abuura Zagablal le

ni laattih asento Girarrobal le

Sibidda yænih gabtut sefer galed le

‘Hidhi-daga ke M’æfaalale

fur’hatta sayeto ke gombole

dilaale balih sabubta Barmale

ten saana rummako adda le

‘Aygay yiwaye dam’hin ‘ara

sirray ke ‘adælaw el’saawæra

ma’aga andhadhik mara

amsuluge wayta rædon iraara

ni‘ibam saba’ah wakkara

kab isem ki’hina mangara

wiinik mara ma’bakara

‘Aygay yiwaye dam’hin ‘ara.

Madë’a yænih Kinkintay mantabo

Dagë’i goron ke la’in aydabbo

ten gulub ke agada iyii yaklabo

ingidi’al saræna ak’ma’ntabbo

dakani ‘albay ke ‘asaakabo

ተንሊህ ጳባተም ዓዱር ማክሳቦ
 አስሙት ከ ዩ. ማንጋላሎ
 ዓዶ ባን ከ ሲምቢልቢሎ
 ተኒም ማኪ ሳዓል አይሳላሎ
 ላማ አራሕ ከ ወዲህ ማንጋሎ
 ማልዓሳክ ሳባዩ. ማክላሎ
 ተን ቦዲማ ፋጎሊህ አላሎ።
 ካረዳ ከ ኒ ማጋቢዳጋ
 ዳባን ዮመህ ተን ጎምቢ ማዓጋ
 ቡሉታ ሞይናዩ ከ ሓራጋ
 ጳምታ ለ ጎዳ ከ ሃይሊጋ
 ተን ሚሊ እንቲ ሂሪጋ
 አርዖህ አክማታኩመ ማይሳንጉጋ።
 ፊዲን ዱዱባ ለ ያባህ አድጋዳ
 ሱዳል ሳፎህ አጊድ ዓውዳ
 ቡሉሉህ ራደም ዋዳ
 አሮቦ ገዳህ ሓን ከ ማርሓዳ
 ላዲን ጉሉብ ከ ቲሪር አጋዳ
 ዓዶ ባን ከ ዱሉስ አናዳ
 አባት ባዳ ደህ ራደህ ሙዳ
 ራቢ ማይሲህ ሩማኮ ማኩዳ
 ዩ.ዋዩ ዲልመ ለ ያባህ አድጋዳ።
 ዋርዓትለ የኒህ ሓኪሊ ጋለ
 ጋሊ ፊሊት ለ ሳይዮ ከ ጎምቦለ

tenlih dhibbatem 'adur ma'ksabbo
 Asmut ke yi Mangalaalo
 'ado bago ke simbilbilo
 tenim maki sa'al aysalaalo
 lamma ara'h ke wæ'ih mangalo
 Mal'asa ke Sabayi maklalo
 ten boodima Fugolih ilaalo
 Karedhaa ke ni Magabidaga
 daban yoomeh ten gombi ma'aga
 bullutta moynayi ke 'haraaga
 dhamta le goda ke haylega
 ten mili inti hiriiga
 arë'oh akmataakume maysanguga
 fidin duduubale yabbah Adgada
 suddal safoh iggid 'Awda
 'ululuh raddem wada
 orobe gedah 'han ke mar'hadda
 la'in gulub ke tirir agada
 'ado bago ke dulus anada
 abbat-badha deh radeh muda
 rabi maysih rumma'ko makuda
 yiwaye 'ilmele yabbah Adgada
 War'atle yænih 'Hakiili gale
 gaali fillit le sayyo ke gombole

ኢንኪሒን ዱዱባ ከ ሐሊማ ለ
ኢስላም ከ ኪስታን አል'ታንገለ
ዋርዓትለ ሳልመ ለህ ጳምታ ለ
ዳባን ያመዶ ማዓል ማለ
ተ ባላሲ ቡላህ ዓላ ለ
አሮብ ገዳህ ሐርጊ ሐካለ
ኮባ ታኮክ ዩ. ዋርዓትለ።

ዋንካቦ ከ ኒ በሮይታ
ተን ኑማ ሐላለ ፊሮይታ
ተን ላብሃ ሐናነ ሐልታ
ኢንቲት ኡምነህ ተን ማዓዳልታ
ጋባድ ለም ሩማህ ማካሊታ
ሐንዱምነህ ማሐሚቲምታ
ገዳህ ተከህ ዳባዕታም ዶርታ
ተን ጋባ ፎያክ ማማሕታ።

አዶሐ ኢሮብ ያ'ቡር (ዩ. አቡር) ዩ. ሐንሱስ
ፉሃ ሱመ(ት) ዓሊማድ ዩ. ጋራሰ
ያባህ ጋራሳ ሐሱ ዩ. ዓሮሪሰ
ዒራዕ የኒህ ሱመ(ት) ዲሰ
ሣሪዳ ያግዲለ ሞይኖይ አል'ጉንዱሰ
ሱመ የኒህ ለባክ ጎድ አሰ
ጉንደ ዱዳ ጋባይ ዓንዲሰ
ዒራዓል ሶሊሰህ ፋሪሰ
ቲያክ ዒሊስ ማሐጾ ሶሊሰ

inki'hiin duduuba ke 'hooliima le
Islam ke Kistan el'tangele
War'atle salme leh dhamta le
daban yaamædo ma'al male
tæ balasi buulah 'alla le
orobe gedhah 'hargi 'haakale
koba takkok yi War'atle.

Wankabo ke ni Bæroyta
ten numa 'halaale firroyta
ten labha 'hanane 'helta
intit umneh ten ma'adalta
gabad lem rummah makalitta
'hindumneh ma'hammitimta
gedhah tekkeh daba'ëtam dorta
ten gaba foyak ma'ma'hta

Adoo'ha-Irob yi abur yi'hunsusse
Fugo Summe(t) 'aalimad yi garasse
y'abbah Garassa 'huso yi 'aroorisse
Tsira'ë yænih Summe(t) dise
sariida yagdile moynoy el'gunduse
Summe yænih lubak godh ise
gunde dudda gabbay 'andiise
Tsiraë'al sooliseh faarise
tiyak 'ilis ma'haadho soolise

ካ'አይሪሰም ዱዱባል ሐላሰ
 ላኣ አል'ኡጉሰህ ዲላለ አል'ከናኒሰ
 አርማን አል'ጎሮሕተህ ሞይናዬ አል'ጉንዱሰ
 ካ ላብሂኖ ማ'ታብሪሰህ ማ'ታህሲሰ
 ዋረ ለ ሱመ አዶሐ ኢሮብ ዲኒሰ
 ኮማምከ ዱዱባል ዳላይ አክ'ቲርቲሪሰ
 ጊራዕኮ አራዓል አክ'ታኪሰ
 ካቲማል ራባህ ሐላልታ አክ'አምሪሰ
 ሐያው ማኪይ ቡረ ዲዊሰ
 ጋራሲ ሱመ ሐላልታ ናማህ ቲላሰ
 አዶሐ-ኢሮብ ቲያህ ሶሊሰ
 ፉን ካፋ ናማ ዩ ዋንሲሰ
 ዲራቢታዶ አዶሐ ኢሮብ ዩ ታክሲሰ።

ማራይታራሕ አይናህ ኪኒ?

ባሶ ባሊህ አል'ሲጋ ሳዖሊኒ

ሐንከ ባስካህ ያመደወየ ተን ዳልኪኒ

ሙዲ ለ አዳቦ ከ ዲዳዲኒ

ናባ ዓሲማ ከ ሐላሊኒ

ያቦ ሃዕሩ-ዲክ ኡምቢህ አማህ ኪኒ

ተናድ ኪኒ ባኪተም ኡምቢህ ጊኒ

ሐላልቲ ኡማንቲ ተናድ ኪኒ

ማራይታራሕ አይናህ ኪኒ?

አስኪ ሐሶ ዓይጋ ከ ዳሮ

አስኪ ሐሶ ዓዳጋ ከ ዳሮ

ka'ayrissem duduubal 'hoolase
 laa el'uguseh dilaale el'kænaanise
 erman el'goro'hteh moynayi el'gundusse
 kaa labhiino ma'tabriseh ma'tahsise
 ware le Summe Adoo'ha-Irob diinise
 koomam ke duduubal dhalay ak'tirtirise
 Tsira'ë'ko Ara'al ak'takkise
 kaatimal rabah 'halalta ak'amrise
 'hiyyaw makiy buure dhiwise
 Garassi Summe 'halalta rummah tillaase
 Adoo'ha-Irob tiyah soolise
 Fugo kaafa rumma yi wansise
 dirabitaado Adoo'ha-Irob yi taksise.

Saraytiar'ah aynah kinni?

baso balih elsiga sa'oolinni

'han ke baskah yamdeweye ten dalkini

mudhdi le adabe ke 'idadinni

naba 'aasima ke 'halaalinni

yaabo Tsa'ëru-dik umbih amah kinni

tenad kinni bakitem umbih ginni

'halalti umanti tenad kinni

Saraytiar'ah aynah kinni?

iski 'huso 'Ayga ke Darro

iski 'huso 'Addaga ke Darro

ተን ላእ ከ ዋዳሮ ኢዪ ያዳሮ
ዲቦ ማማሒና ተን ማሕዲሮ
ጋሮኮ ማባዲሳን ጋሮ
ተን አይኒ ሓንኮ ማዕዳሮ
ያዲጊን ሱባሕ ኢዪ ያስፋሮ
ተን ዒንዳም ዓዱር ማፋርፋሮ
ሒፊስ ሓንጋዳ ተን ማሲሮ
ኢሲ ጋራህ ተን ሑቱክቲ ያንሳሮ
ላማ ባኪስታን ያማሮ
አበን ሃሎት ሩማህ ማክሳሮ።

አርጉሊ ዳባናል አፍካኖ ካምቦ(ሀ)
ካፍናኮ ጎዳፊ-ዳጋ አንታቦ
ባራይሶ ከ ሁዳሞል ታቦ
መርፋዕቶ ከ ጋላላኒን ቦቦ
ዓዶ ጋራንጎይራል ጉሉብ አክላቦ
ጊቢዳዎል ማዓኒ አታዓዳቦ
ላክ ከ ኒያ አሳዓሳቦ
ሞሳዓረ ጉፊህ ቂዳስ አክ'አቦ።

ማላኪያ-ማሕዲሮ ዪ ዓሊተና
ኡሱክ አኒህ ኒያትና ማማይሲና
ታሚተም ፋጎሊህ አል'ኢላሊና
ኒ ማርጋዳ ከ ኮዕሲተና
አዶሐ-ኢሮቢህ ፋጎና
ፋጎሊህ ኒኑህ አል'ሃሳውና

ten laa ke wadaro iyyi yaddaro
dibo ma'maahinna ten ma'hdiro
garo'ko ma'badisan garo
ten ayni 'hanko ma'edarro
yaadigin suba'h iyyi yasfaro
ten 'indam 'adur ma'farfarro
'hifis 'hangadda ten maasiro
isi garah ten 'hutukti yansaro
lamma Baakistan yammaro
aben tsalot rummah ma'ksarro.
Argulli dhabanal afkano kambo(h)
Kafna'ko Godaafi-daga antabo
Barayso ke Huudamol tabo
Merfa'ëto ke galaala'in Boobo
'ado Garangoyral gulub aklabo
Gibiddawol ma'ani atta'addabo
lak ke niya assa'assabo

Moosa'are gufeh qiddaase akk'aabbo.
malakiya-ma'hdiro yi 'Allitæna
usuk anih niyatna ma'maysinna
tamiitem Fugolih el'ilaalinna
ni margada ke ko'ësitæna
Adoo'ha-irobih faagæna
Fugo'lih ninneh el'haasawna

ሚዶህ አልገራዕና ገራሪና
አብናም ኢንኮህ አልግተይና
ኒ ዲኒህ ጊርማ ከ ካላለና
ኒ ዓይዳ ከ ሱግሲ ሳረና
ኒ ቆሞስ ከ ዲንጊሊህ ዲፊና
ፉጊ ፋሮይታ አልጋራይና
ኢሮብ ሎንዱብ ያገህ ዓሊተና።

ጋማዳ ከ ኒ ዓሳዓለይታ
ኒጊህ ኒያ ከ ሓላልታ
ማንጎም ሳንታህ ተንዋርሲምታ
ሰጣን ሚያግዲለ ተን ሎቱክታ
ተን ኢድጋ ሲላክ ማሕታ
ተን ባዳ ፉርሓታህ ጉዳዕታ
ተን ላብሃ ጊራኮ ኩካላልታ
ተን አንዓሳህ ለይተም ሓዩታ
ማሕተ ሎገ አካለካህ ዱምታ
ሣራውለዳጋ ተንኮ ማጋሕታ
ተን ሃሳዋ ከ ሎጋዩ ማጎቢያይሲምታ።

ዓሲምባህ ጉሉብ ዩ ማጋዑማ
ኪምቢራ-ዓሪህ ቦዲማ
ተ ባዳ ኡምነድ ማሎሱማ
ካቢዕ ሂሪግታ ካ ፎዲማ
ኢሲም ኪሒን ዓንገህ ሓል ኡማ
ጉራል-ሚድጋል ማደሪ አክግመማ

midoh el'gerra'ëna gæraarinna
abnam inkoh el'datteyna
ni diinuh girma ke kalalæna
ni 'ayda ke sugsi sarena
ni qomos ke dingilih difæna
Fugi faroyta el'garayna
Irob 'hundub y'abbah 'Allitæna.
Gammadhaa ke ni'Asa'aleyta
ni'rriih niya ke 'halalta
mangom santah tenwarsimta
sæthan miyagdile ten 'hutukta
ten idga silak ma'hta
ten badha furhattah guda'ëta
ten labha girako ku'kalalta
ten an'asah luytem 'hayitta
ma'hte 'huge akalekah dumta
Sarawledaga ten'ko ma'ga'hta
ten haasawa ke huga(y)e ma'biyaysimta.
'Assimbah gulub yi Maga'uma
Kimbirri-'arih boodima
tæ badhi umned ma'hussuuma
kabi'ë hirigta kaa foodhima
isim ki'hin 'angeh 'haal uma
gural-midgal maadæri ak'daamæma

ተ ቡርጉዲ ኢጋዳህ ሰሊማ
 ሙዲ ለ ካስ ከ ዓሲማ
 ማጋዑማይ ዪ ፊላጉማ
 ዘፈሪህ ታሚዲገ ተ ኑማ
 ተንገዐምኮ ጋባይኮ ሓል ኡማ።
 እስኪ ቦዶ ኪቢዳጋ አንታቦ
 ቢልዲታ ዳያል ኢነህ አክ'ታቦ
 ዓዳራህ ጉንዱሳ ላብሃኮ አክሳቦ
 ሶዳም አዳጎ ሓላልታህ ሓቦ
 ሱዑተህ ፋሉል አክ'ማንታቦ
 ከናኒታ ቡርጉዲ ጊራ አል'ዳቦ
 ዳስ ሂን ዲንጊል ከ ጎምቦ
 ሓዶ ከ ኢሮቢህ ዓይዳ አቦ
 ዳባን ዮመህ ተን ላብሃ ማሕሳቦ
 ዋይተህ ማሪኒም ማስላቦ
 ማሪን ዳዲምቶህ ጉሉብ ማክላቦ
 በታም ዋይተህ ዑሉሉህ አክ ማዕዳቦ
 ፊዲን ዳያ አኑ አንዳ ሓቦ።
 ላብዓደም ሊዮ ማራጉምበለ
 ዓዳል ኒ አቡራ ዛጋብላለ
 ኒ ላቲህ አሰንቶ ጊራርሮባለ
 ላፎፍለ ከ ኢንኪዓረይታለ
 ዳቡል ለ ከ ዓዲዑንጉለለ
 ታብሶል ሳሳት ማንጎ ላፎፍለ

tæ burguddi agadah selliima
 muddhi le kas ke 'aasima
 Maga'umay yi filla-guuma
 zeferih tamidige te numa
 tengæ'emko gabbay'ko 'haal uma.
 iski boodo Kibidaga antabo
 bil'itta Dayyal inneh ak'tabo
 'Adarah gundussa labha'ko aksabo
 sodam aadhago 'halaltah 'habo
 su'uteh faalul ak'ma'ntabbo
 kænaanita burguddi gira el'dabo
 das hin dingil ke gombo
 'Haddo ke Irobih 'ayda abo
 daban yoomeh ten labha ma'hsabbo
 wayteh marinim maslabbo
 marin dhaa'imtoh gulub ma'klabbo
 bettam wayteh'ululuh akma'ëdabbo
 fidin Dayya anu anda 'habo
 lab'aadem liyo Saragumbelle
 'aadal ni abuura Zagablalle
 ni latih asento Giraroballe
 Lafofle ke Inki'areytalle
 Dabulle ke 'Addi'ungulelle
 tabsol saasat mango Lafofle

ዳዳይና ከ አፍጳጳ ሱዳሌ
ባስካ ታፋው ዓርካማለ
ላየህ አክ'አራክናህ ዓይጋለ
ሑንሱሱተ ባሶት ኢኒ ባርማለ
ፎጂማ ናከተህ ዳዳይናለ
ላቲቲያህ ሳቡብና ተያለ
ሮጎዶ ከ ገታ-ጋለል ለ
ኮ ሒያው ፊዲማ ሳና ሙዲ ለ
ሣራጉምቢ ሳናህ የክታነም ማለ።

ዓሲምባህ ኮሎ አጊዳ
ታሐግ ከ ጎሮዬህ ራንዳ
ያርደ ወዲ ተያል ሚዳ
ማታርኩተ ኡማንጉል ሂዳ
ተ ጎር፣ አራዕ፣ ካሶማለ ከ ጋራቢኒ ሱዳ
ጉንደጉንደ(ት) ዱዱባ አጊዳ።

ሙዲ ለ ሳና(ት) ዋሐልቲ
ዱረ ኪኒ ፊዲማ(ት) ዋይቲ
ወሊ አልፎ ከ ጳሞይቲ
አይናህ ኪኒ ኢሮብ-ኢሮይቲ
ሐናን ሐላ ዓዶ ዒልቦይቲ
ሶጎ ባሊሀ ዋንደደላ ሐዋሪያይቲ
ጋባኮ ያፍቲሐ ዒቦንቲ
ወሎ ፋካ ባስካ(ት) ዳሮይቲ
ሐናን ሐላ ዓዶ ሲሎይቲ

Daa'ayna ke Afdhedi suddalle
baska tafuwe 'Arkamale
layeh ak'araknah 'Aygalle
'hunsuusut basot inni Barmale
foodhima nakketeh Daa'aynalle
latitiyah sabubna teyyalle
Roggodo ke gæta-galelle
ko'hiyaw fi'ima saana muddhi le
Saragumbbi saannah yoktanem male.

'Aassimbah kollo aggida
ta'hag ke gorroyih randa
yarde wæ'i teyyal miida
matarkute umangul hida

tæ gor, Ara'ë, Kaasomale ke Garabinni sudda

Gundægunde(t) duduba aggida.
mudhdi le saana(t) waa'helti
durre kinni fi'ima(t) wayti
wæli alfo ke dhimoyti
aynah kinni Irob-irroyti
'hanane 'hæla 'ado 'ilboyti
sogo balih wandedela 'hawariyayti
gaba'ko yaftu'he 'ibonti
wælo faaka baska(t) daaroyti
'hanane 'hæla 'ado siloyti

ዓዱር አድማባኮ ካልቲይቲ
አንቲል የክማራ አሮብ-አሮይቲ
አይናህ ኪኒ አሮብ-ዐሳይቲ።
አዋ ጉረም ሊዮ ዓሲምባህ ጋለለ
አካህ ናድሐም ሊኖ ኩታብሶለ
ዳባይቶ ከ ካሶማለለ
ዋዲሮናክ አህ መዐ ዓሲማ ከ ካስ ለ
ጉባል ላት ናጉል ማዕራባለ
ማንጎም ኒያታህ ኒያህ ታሱለ
ሣሪዳ ከ ኦላዓክ አዳለ
ቁሉሕ ታጉል አባይሶህ ዓራን አክማታብለ
ቲላዩናን ሓዳህ ጎሪ ባስካ ክ ዲላለ
ባላሲ አክዳመማህ ዓሊጎዕናናለ
በረሊቲህ አጊድ ሳዮ አክቃኒላህ ታብናለ
ጊራባህ የኒህ ዓሊጎዕናናክ ቡካለ
ማንጎም ጉንዱሳ አውራህ አንዳሕ ለ
ዳማዕቲ አክቲርቲሪላህ ኩሐለቲለ
ዳዖን ኢሰህ አክግዳርታህ ካይሲ-ዓሳለ
ቡርጉዶ አክኮዕሲታህ ዶራሱዳለ
ዒሎባ ታፋየህ ጎሎ(ት)-ዳገለ
ዓዶ ሓን ከ ራሕሲ ወዲላህ አቡራ ለ
ዒንዳም ቢልዒታህ ሓዶ ከ ባስካለ
ቱን ናባም ታኪቲየህ ገሎቱለ
ሰሊቲማን ዋዲሮናክ አህኪቲያ ከ ዋለ

´adur ed´maabakko kaltiyti
intil yok´mara Irob-irroyti
aynah kinni Irob-´æsayti?
owwa gurem liyo´Assimbah galelle
akah nad´hem lino ku´tabsolle
Dabayto ke Kaasomalelle
waddiroonak oh m´æ´aasima ke kas le
gubal lat nagul Ma´ëraballe
Mangom niyattah niyah taasule
sariida ke oola´ak addalle
qulu´h tagul abaysoh ´aran ak´matable
tillayinan ´hadha´h gorri baska ke dilaale
balasi ak´daamæmah ´Aligo´ënanalle
Berellitih iggid sayyo ak´qanissah tabænalle
Girabah yænih Aligo´ënanak bukalle
mangom gundussa awra´h andha´h le
dama´ëti ak´tirtirisah Kuhulletille
daa´on iseh ak´adartah Kaysi´aasalle
burguude ak ko´ësitah Dori-suddalle
´ilooaba taafuyeh Golo(t)dhagelle
´ado ´han ke ra´hsi we´isah abuura le
´indam bil´ittah ´hado ke baskale
ten nabam takkitiye tsalotulle
sellitiman waddiroonak oh´kitiya ke waale

አብ-ሓይሳ የኒህ ዓዶ ዲቦንቲት ዳባይቶለ

Ab'hayiisa yænih 'ado 'ibbontit Dabaytolle

ማ'ቢያይሲና ዳባይቶ ከ ካሶማለ።

ma'biyaysinna Dabayto ke Kaasomale.

ዋዲሮየ ዓላ ለ ሳንጋድ

waddiroye 'alla le Sangade

ዲንዳም ያይኩዐ ያይቡርጉደ

'indam yayku'æ yayburgude

ዳግዓ ከ ጉራለ-ዳግዓክ ጋለደ

Dagë'a ke gurale-dagë'a'k galedde

ዳያ ከ ማስሓፍታክ ፋናደ

Dayya ke Mas'hafta'k fanadde

ኡሱክ ዓሪሰ ሞይኖይ ያቡርጉድ ያሒንጊደ usuk 'arise moynoy yaburgude ya'hingide

'indam ke nabam inkoh yayreredde

ዲንዳም ከ ናባም ኢንኮህ ያይረረደ

mango 'hiyaw ke sa'a wade

ማንጎ ሒያው ከ ሳዓ ዋደ

bola ke kura lito garbadde

ቦላ ከ ኩራ ሊቶ ጋርባደ

Irob ke Hado kuwa'radde

ኢሮብ ከ ሓዶ ኩዋ ራደ

'ilis ma'haadhi ku rade

ዲሊስ ማሓዲ ኩ ራደ

too'orem lito duukodde

ቶፖረም ሊቶ ዱኮደ

su'ussem lito karsede

ሱዑሰም ሊቶ ካርሰደ

gaded, riroy, dudubade

ጋደድ፣ሪሮይ፣ ዱዱባደ

ku æssernam lino ni wade

ኩ አሰርናም ሊኖ ኒ ዋደ

nanem masodin ilalode

ናነም ማሶዲን ኢላሎደ

oobisnem lino bagodde.

ኦቢስነም ሊኖ ባጎደ።

ni baadhoy yeway giilalta

ኒ ባዶይ ዪዋይ ጊላልታ

tæ koomam ke boolal ku hirigta

ቲ ኮማም ከ ቦላል ኩ ሂሪግታ

tæ la'ëna dhafo male el'ma'la'hutta

ቲ ላዕና ዳፎ ማለ አል'ማ'ላሐታ

abbat-badhi el'masu'uta ifanih selta

አባት-ባዲ አል'ማሱዑታ ኢፋኒህ ሰልታ

tælem ma'tathëlime ara'h mata

ቲለም ማታጥሊመ አራሕ ማታ

Irob-baadho rummah saanissa

ኢሮብ ባዶ ሩማህ ሳኒሳ

ኡሊል ዓሳ ቡረጉደ አክ'ንዲሳ	ulil 'asa burguude ak'godissa
ቲንዲበምኮ ዱድዑሰህ ኩ ቦሊሳ	tin'ibemko dud'usseh ku boolissa
ፋናል ዳምታ ለ ሳይዮ አክ'ሱንኩሳ	fanal dhamta le sayyo ak'sunkkussa
ሲሎህ አ.ጊድ ዲንዳ ሳዮ አል'ቃኒሳ	siloh iggid 'inda sayyo el'qaniissa
ኮማም ሃንላላዊሳ ሞይናዩ አል'ጉንዱሳ	koomam hanlalawissa moyneyi el'gundussa
ቦዳል ዋዲተ አርሞን አክወዲሳ	boddal waditte ermon ak'wædissa
ባደት-ነቦ ኪን ዳፆን ራዕታም አል'ዋኒሳ	badho(t)-goobo kin daa'on ra'ëtam el'waanissa
ዓሊም የመተህ ዓዱር ኩ'ማ'ሐላሳ	'aalim yemæteh 'adur ku'ma'holassa
ቲላይታ ማካቦን አሰ አል'ሐላሊሳ	tilayta makaabon ise el'halaalissa
ኒ ባደ ኩ'ማዲዳ ኩ'ሃናዊሳ	ni baadho ku'ma'idda ku'hanaawissa
ባር-ለለዲህ ሳናህ ኒ ወዲሳ	bar-lelle'ih saanah ni wæ'issa
ኢሮብ ባደ ካርማህ ባስካ ዳዓምታ	Irob baadho karmah baska dha'amta
ጋድዋ የኒም አንኮህ ዳርታ	gadwa yænim inkoh darta
ዋዳሮ ዋዲተህ ሳቡብታ	wadaro waditteh sabubta
አቡራ ሙራ ከ ቡርኩታ	abuura murra ke burkutta
አውራ ዲባህ አል'ከናኒታ	awra dhibah el'kenanitta
ዳይለል ኒያታህ አል'ገራዕታ	dhaylel niyatah el gera'ëta
ዳበል ታርደ ሃቡብ ታ	dabel tarde habub ta
አብሊናን አሞ ሱካታህ አልታ	ablinan amo sukatah elta
ዲንዲሮ ሙዳ፣ ማፋረፋርታ	'inddirro muddha, ma'farfarta
ኢና ሐደን ተህ ማ'ኩራይታ	ina 'haden teh ma'kurayta
ዲንዳም አሰህ ጉርተል አክ'ቢልዲታ	'indam iseh gurtel ak'bil'itta
ጉርተል ማደራ አክ'ቃዲዩታ	gurtel maadæra ak'qaa'iyitta
ቲላይናኒል አክ'ማዩታ	tilayinanil ak'mayitta

ጉርታ ጉል በታ ማሉይታ
 አኪናኒል'አክ ማይታ ማባርጊጎይታ
 ባላሳኮ ሓዩተህ ሓናል ቢልዒታ
 ዳማዕቲ ሓጾጅ ማማዓልሲታ
 ኮማማል፣ ጎላላል፣ ሙሉሓ አክ'ሞያይታ
 ሐዳዳል ዋያግ አክ'ፊጅፊጂታ
 ሲኪፍቲ ሚ'ያነ ዲክ ማዋርሲምታ
 ኡማን ኢርከ ኩ'ዲክ፣ ጉርተል ዲንታ
 ራሕሰ ለ ዳገግ ኢላዋህ ጋማይ ታ
 አረራ ዒሊላህ ሳወልታ
 ሓንኮ ሓዩተ አይዒት ታሱለ ማወዕታ
 ዒንዳ ሳዩቶ ቃኒሳህ ኮማም ሃንላላውታ
 ጎምቦለ ኮዕሲታህ ዱዱባ ካካልታ
 ባድሲምተም ተከለህ ቲታ አል'ዋርሲምታ
 ኢሮብ ባጾ ካርማህ ፋማኮ ባሳክታ።

ያባህ ቡክናይታይ ኢና(ት) ጎቦ
 ኡምነህ ካብተም ማታክሲቦ
 ታንቶህ ተን ኒያ ማታዕሪቦ
 ተመተ ባሂራ ተን ማታክሊቦ
 አኒዮ ያ ዑሉም ተን አራብ ሚ'ያክሊቦ
 ማንጎ ማሪ ዩዒኪነህ ተ ሓቦ
 ኢሮብ ሶታል ተን ጋንዳቦ
 ሒንተሚድ ማሓቢኖን ሳቦ
 ሳቢ-ጉማ ተን'ታሰሊቦ

gurta gul betta maluyta
 akinanil ak'mayitta ma'bargiggoyta
 balasa'ko 'hayitteh 'hanal bil'itta
 dama'ëti hadhodh ma'm'alsita
 koomamal, golalal, mulu'ha ak'motsoyita
 'hodhadhal wa'og ak'fidhfidhita
 sikifti mi'yane dik ma'warsimta
 umman irke ku'dik, gurtel dhinta
 ra'hse le dhageg ilawah gamayta
 aræra 'ililah saawelta
 'han'ko 'hayitte ayy'it taasule ma'we'ita
 'inda-sayeto qannisah koomam hanlalawta
 gombole ko'ësitah duuduuba kakalta
 badsimtem tekkeleh titta el'warsimta
 Irob baadhoo karmah rummako basakta.
 yabbah Buknayatay ina(t) goobo
 umneh kabtem ma'taksibe
 tantoh ten niya ma'ta'ëribe
 temæte thaahiira ten mataklibe
 aniyo ya 'ullum ten arrab mi'yaklibe
 mango mari yi'ikineh tæ 'habe
 Irob sootal ten gandabe
 'hintemid mma'habinnon sabbe
 Sabbi-guuma ten'taslibe

ራዕተም እስኪ ታዲገሚል ሓብ።
 ማቢያይሲታ አዶሓ ኢሮቢህ ዓይዳ
 ተን ሶጅኒ ዓሊም ዱዳ
 ባስካህ ጳኒሳን ገጂ ማሕዳ
 ፋናል አክ'ኦቢሳን ያዲጊን ዋይዳ
 አባት-ባጂ ሞ'ኦሮባ ተን አዳ
 ሳዖሊናኮ ሚ'ያይሲኩሚን ጋዳ
 ሲላክ ማሕታ ኢሮብ ዓይዳ።
 ይዋይ ኖያ ዲኮ ተጅጅሚክ
 ኢሮብ ቡረኮ ተገዐደሚክ
 ኢና(ት) ሃናወኮ ሚሪሕ ተሚክ
 ዲክቲ ዋዲና ዋይተሚክ
 ማንጎ ጉዳዕ ከ ፉርሓትኮ ራዕተሚክ
 ጳልቶያ(ት) ሓላልታኮ ባድሲምተሚክ
 ባጅ(ት) ሳናህ ቦሎልተሚክ
 ሳናህ ጳሞ ሓጅሚክ
 ካምቦህ ናናካኖይ ፋጅሚክ
 ሳኦም ሳባማህ ኡምቢክ
 አፋድ አክ'ናንጋሎይ ራዕተሚክ።
 ኖክ ታነም ማለ ባጅ(ት) ሳናህ
 ማስሒተ ኖክ የኒህ ዓራዳህ
 ቶሮረ ኖክ የኒህ ጳጳሃህ
 ሒያው ቱርኩተ ዑሉል ከ ፋርፋራህ
 ባስካ፤ ሱባሕ ከ ሓጂታ ሓንጋዳህ

ra'ëtem iski taadigemil 'habe.
 mabiyaysita Adoo'ha-Irobih 'ayda
 ten sodhæni 'aalim duuda
 baskah dhiinisan gedhi ma'hda
 fanal ak'oobisan yadigin wayda
 abbat badhi ma oroba ten adda
 sa'oolinnako miyaysukumin gadda
 silak ma'hta Irob 'ayda
 yiway noya dikko tedhædhemik
 Irob buureko tege'edemik
 ina(t) hanaaweko miri'h temik
 dikti waa'ina waytemik
 mango guda'ë ke fur'hatko ra'ëtemik
 dhaltoya(t) 'halaltako badsimtemik
 baadho(t) saanah bololtemik
 saanah dhimo 'haddhemik
 kamboh nafkanoy fadhhemik
 saam labamah umbik
 afad ak'nangaloy ra'ëtemik.
 nok tanem male baadho(t) saanah
 mas'hitte nok yænih 'arradah
 toorore nok yænih dhiidha'ah
 hiyaw turkute 'ulul ke farfarah
 baska, subah ke 'hadhitta 'hangadah

ዓራተ ላብሃ ቱርኩተም ኢዪ አንዳባህ

ከላ ሱግቶ ኖዋ አልጋሕናም ፋናህ።

ይዋየ ሱላ ከ ዩ አፍጋራ

ዓዳኒ ከ ዩ ሙራ

ኪባል ዋየክ የህ አሠራ

ከላክ ያኒን ታና አንጋራ(ሀ)

ቲቦህ ኢካህ ሚያኒን ዋራ

አሚቲናን ፋሉል ተን ዋካራ

ቲላይናን በዳል ተን ዳርዳራ

ቲቦህ ኢካህ ሚያኒን ዋራ

ኒ አይዲት ባኪተ ዑሉል ከ ዓዳባህ

ሓን ከ ባስካ ተገለ ጋሮባ

ሃናወህ ዓርተ ሳሮባ

ጠዪትኮ ላዲን ጉሉባ።

ዲንታ ማሊኖ ሑንሱሱቶ

ባር-ለለዕ አካህ ሶኒቶ

አንዳሕ አክ ዋየ ጎምቦለ ከ ሳየቶ

አባም ዮልተሐወክ አዪም አቢቶ

ዋርሳን በዳል ኢካህ ኢያ ሳሊቶ

ማንጎ ኢጊዲት ዳርተ ኒዲሞ

ሶኒይ ራንሲይሳ ማዳፊዕቲ ኪርዲዲሞ

አባ አራሕ ዋየህ ዳይሎ ዋርሲሞ

ኢናት ኢንቲ ባር-ለለዲህ ዲሞ

ኒ ላኦ ማራህ ሶሊሞ

´ariite labha turkutem iyyi andabah

kela sugto nowwa elga´hnam fanah

yiwaye Suula ke yi Afgara

´Adani ke yi Murra

kibal wayek yoh essera

kelak yanin taana angara(h)

tibeh ikah miyanin wara

amiitinan faalul ten wakkara

tilayinan bædal ten dardara

tibeh ikah miyanin wara

ni ayy´it bakite ´ulul ke ´adabah

´han ke baska tegele garooba

hanaweh ´arte sarooba

thiyyitko la´in guluuba.

dhinta malino ´hunsuusuto

bar-lelle´ih akah soonito

anda´h ak´waye gombole ke sayeto

abam yol´te´hæwe´k ayim abito

warsan bædal ikkah iyya salito

mango iggidit darte ni dhimo

sooniy ransiyissa madaafi´ëti kirdiidimo

abba arah wayeh dhaylo warsimo

inat inti bar-lelle´ih dhimo

ni laa marah solliimo

ጳጳረቶ ዳላይ ዋየህ ዓንጎራሮ

ጳንታ ዋየህ ሞኮሮ

ሓን ከ ባስካ ሊይህ ፋርፋሮ

ኒ ሐጅ ያላዩ ያካባሮ

አይሚህ አሞል ደሮ ከ ማራሮ

ሊክ ማናይኖ ሃኒህ አባሮ።

በዳል ሳክኒሰ ኒ ቢሊት

ያንጉል ተገረዐ ኡሉዓ ከ ኒ ፊሊት

ኒ አዳ ተዐተ አዶባሊት

ዱኮ ዋይተ ዋርሳን ዋዪት

ክብረ ማለህ ራዕተ ዋርሳን ዋዪት።

አህ ዋክቲ የጀጅሚህ

ዓራድ ከ ዑሉሉህ ሳብዒምንሚህ

“ካርሰሊድ” ማጂህ አባሕነሚህ

አከዋይኒህ ኑሙጉረሚህ

ዋሳኖይነሚህ ሐዊነሚህ

ሐቂ ሚያላየ ጳነሚህ

ሱግሳ ሊኖ ታሪክ ሊህ።

አበ ዋይነምኮ አዪም ራዕተ

ኢላለ ዋይነምኮ አይም ሱግተ

አጃጃክ ቲነም ካብተ

ካቢዕ ከ ያንጉል ቶኮረህ ተ’ሓብተ

ታይ ኒ ሐጅ ሲላም ሐኒ፣ ሳክኒተ

ዓይሶ ቲብቲክ፣ ሪሚድ ሓብተ

dhaltoya dhalay wayeh ‘ansaraaro

dhinta wayeh mokorro

‘han ke baska liyih farfaro

ni ‘hodh yalayyo yakaabaro

aymih amol dæro ke mararo

lik ma’nayno hanih abaaro.

bædal saknise ni billit

yangul tegære´e uluu´a ke ni fillit

ni adda te´æte adobalit

duuko wayte warsan wayyit

kibre maleh ra´ête warsan wayyit.

ah wakti yedhedhemih

‘arrad ke ‘ululuh sab´ibnemih

“karselid” maddhuwah aba´hnemih

akewaynih numugguremih

wassanoynemih, ‘hæwinnemih

haqqi mi’yalayye dhiinemih

sugsa lino taarik lih.

aabbe waynemko ayim ra´ête

ilaale waynemko ayim sugte

adhædik tinem kabte

kabi´ë ke yangul tokoreh tæ´habte

tay ni ‘hodh silam ‘hine, saknite

‘ayso tiblike, rimid ‘habte

ኒ ባዶ አባይሶ ዛሊሊክ ራዕተ
 ኒ ኮማም ሮብ ሂሪግታም ሒንተ
 ዋዳሮ ታዑብ ላዩ ዋይተ
 ኮህላማ ራባ ታሃም አቦ አከይሲተ።

ni baadho abayso zalilik ra'ëte
 ni koomam rob hirigtam 'hinte
 wadaro taa'ube laye wayte
 koh'lamma raba taham aabbo okoysite.

ማቢን ዓሲምባ ማካይሲቲን

maabin 'Assimba ma'akaysitin

ሶይራ-ኮማ ማቢልጊቲን

Soyra-kooma mabil'itin

ሞሲ-ኮማ ማጋርሂቲን

Moosi-kooma ma'garhitin

ዳምባኮማ ዲክ ማላፊሲን

Dambakooma dik maalafisin

ሮብቲ ሂርጎህ ዲዕ ሊቲን

robtu hirigoh dhi'ë litin

ዓሲክ ዳምታ ማሊቲን

'asik dhamta ma'litin

በራ አነሰሐ ሊቲን።

bæra anese'he litin.

ኒና ማሪስኖክ ኡጉታ

niina sarisnok uguta

ኒ ባዶህ ጎምቦሊ ገራሪታ

ni baadhoh gombole gæraarita

ኡጉታ ሳዩ ሚሊታ፣ ሞሪታ

uguta sayyo milita, moorita

ናኑ አኒህ ኒና ዓሲክ ማማሕታ

nanu anih niina 'asik ma'ma'hta

ዓጎ ዋካካዕ ማካልታ

'aago wakaaka'ë ma'kalta

ማሪን ኢላሎ ዳራዕ ማካልታ

marin ilaalo darra'ë ma'kalta

ቲኩሙሰም ዓዱር ማዋዲታ

tukummusem 'adur ma'waditta

ቲኩሙሰም ዓዱር ማዋዲታ።

tukummusem 'adur ma'waditta.

መዘኝኸሪ:-

አንበብቲ ብቋንቋ ሳሆ ግጥሚታት ይኹን 'ዓዳር' እንተልኢኹም ኣብ'ዙ ዓምዲ'ዙይ ክመጠሎም ከምዝኸእል ነፍልጥ። ኢሮብ ዝምልከት እንተኾይኑ ብኻል ቋንቋውን ክትልእኹ ትኸእሉ። ብተወሳኺ እዙ 'ድረ-ገፅ' እዙይ ርእይቶ ይኹን ሓተታ ክእንግድ ቅሩብ ከምዝኾነ ኣንበብቲ ክፈልጡ ንፈቲ።